

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 4. Vtrum Incarnatio reipsa sit facta, & quomodo id probari queat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Ex mysterio
Eucharistia
visita

Secundò, Ex mysterio Eucharistia, ubi videmus accidens separatim esse à suo subiecto, & per se subsistere: ergo etiam substantia, nempe humana natura poterit spoliari suo supposito, & constitui in alio. Item ergo subsistens per se, poterit in alio collocari, & ab eo sustentari, præsertim ab hypostasi diuinâ, quæ est infinitæ perfectionis in ratione hypostaticâ, habetque vim sustentandi infinitam: nam sustentare aliud, nullam dicit imperfectionem.

Tertiò, Quia Deus est omnipotens, & creaturæ suæ intime præsens, tamquam vita, spiritus, & esse ipsius: cur ergo non posset eam sibi atringere & copulare, ita ut illam tamquam hypostasis sustentet; cum hoc nullam imperfectionem inuoluat?

DVBIUM IV.

Verbum Incarnatio re ipsa sit facta, & quomodo id probari queat?

14
Varij erro-
res circa
Incarnati-
onem.

Notandum est, Incarnationem negari ab omni genere infidelium: Ethnici enim dicunt esse impossibile; quorum argumenta suis locis solentur; & quantum res patitur, ostendimus dubio 3, esse possibile. Quod autem re ipsa sit facta, potest contra illos ex communibus fidei notis probari: de quibus dictum est 2. 2. qu. 1.

Iudæi etiam negant illud esse præstitum: contra quos valent rationes illæ communes ex fidei notis; & præterea propria quædam, quibus ostendimus Messiam in lege promissum iam venisse, & esse verum Deum; ac propterea hoc mysterium esse reuera præstitum.

Hæretici autem varios errores circa hoc mysterium habent. Quidam enim negant esse Deum, aut extitisse ante ortum ex virgine: ut Ebion, Cherintus, Paulus Samosatensis, Photinus, & alij. Contra quos sufficiunt ea quæ tractari solent in Tractatu de Trinitate, ubi ostenditur Verbum seu Christum esse Deum.

15

Alij errant circa Christi carnem: alij circa animam: alij circa personam; alij circa vnionem, quæ suis locis refutabuntur. Tantummodò superest, ut ostendamus contra Iudæos primò; Messiam venisse: Secundò; ipsum esse Deum: ita enim probauerimus mysterium Incarnationis re ipsa esse præstitum.

Probat
contra Iu-
dæos.

Quod ad primum attinet, Messiam venisse; patet 1. Gen. 49. vers. 10. ubi Iacob benedicens filio suo Iudæ, ait: *Non auferetur sceptrum de Iuda, & dux de femore eius, donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium.* Qui locus etsi variè legatur, ut patet ex Hieronymo in Quæst. Hebraicis; sensus tamen est idem: Hebraicè est: *Donec veniat Scilo, & ipsi congregabuntur omnes populi.* Vbi per Scilo intelligitur Messias. Quod patet primò; quia dicitur *Expectatio gentium*; quod est proprium nomen Messia: ut patet Aggæi 2. vers. 8. *Veniet desideratus cunctis gentibus.* Secundò, Quia Chaldaea paraphrasis vertit, *Donec veniat Messias, cuius est regnum.* Tertiò, Quia ita intellexerunt hunc locum omnes antiqui Rabbinij, teste Galatino lib. 4. cap. 4. de arcanis Theologicae veritatis. Itaque ex hoc testimonio aperte habemus principatum populi Iudæi non esse auferendum à Iuda, donec Messias venerit; atqui

Scilo.

iam à mille sexcentis annis ablatum est, non solum à tribu Iuda, sed etiam à toto populo Israëlita: ergo certum est Messiam iam venisse.

Dices, Multis annis ante Christi aduentum fuisse ablatum principatum de Iuda; nempe à temporibus Machabæorum; quo tempore tribus Leui principatum obtinebat; nam Sacerdotes etiam in politicis præerant.

Respondeo Primò, Per Iudam intelligi populum Iudæicum; in quo populo principatus vsque ad Christi aduentum fuit conseruatus. Ita intelligit Eusebius lib. 1. Histor. cap. 6. Et lib. 3. de demonstr. Euangelic. c. 2. Iustinus Dialog. contra Triphonem circa medium. August. lib. 18. de ciuit. cap. 45. Idem insinuat Athanas. lib. de Incarnat. Verbi. Et Chrysostr. in hunc locum.

Respondeo Secundò & melius, Per Iudam intelligi tribum Iudæ; nam ibi benedicit Iudæ filio suo & posteris eius; sicut alijs filijs. Vnde dico sceptrum, id est, principatum; non esse ablatum de tribu Iuda. Quia postquam cepit in ea, quod factum est propriè tempore Dauidis, semper mansit principatus ipsius tribus, quamuis non administraretur per aliquem qui propriè esset ex illa tribu, ut per Machabæos & c. Quod patet primò; Quia ciuitas regalis; & sedes regni; & totus ferè populus, ad eam tribum pertinebat; nam qui ex alijs tribubus illis erant permixti, pauci erant respectu ipsorum; ita ut nomen proprium alia illæ tribus amitterent.

Secundò; Quia in ditione tribus Iudæ, omnes habitabant.

Tertiò; Quia Scriptura 4. Reg. 17. vers. 18. totum populum Iudæicum qui post captiuitatem decem tribuum remansit, vocat tribum Iudæ; *Iratusque, inquit, Dominus Israël, abstulit eos à conspectu suo, & non remansit nisi tribus Iudæ tantummodò, cum tamen etiam tribus Benjamin, & multi alij qui ex alijs tribubus ad Iudam accesserant, remanserint.*

Quartò; Quia principatus electione populi illis temporibus dabatur, non autem iure hæreditario, ut patet 1. Machab. c. 9. quod signum est fuisse ipsius populi. Vide Pereriu in c. 49. Genes.

Probat Secundò; Ex cap. 9. vers. 24. Danielis: *Septuaginta hebdomades, inquit Angelus Danieli, abbreviate sunt super populum tuum, & super urbem sanctam tuam, ut consummetur præuaticatio, & finem accipiat peccatum, & deleatur iniquitas, & adducatur iustitia sempiterna, & impleatur visio, & prophetia, & vngatur sanctus sanctorum.* Quem locum omnes antiqui Rabbinij exponunt de Messia; Et patet ex illis verbis: *Et vngatur Sanctus Sanctorum*, quod est proprium nomen Messia. Et ex istis: *Ut consummetur præuaticatio, & adducatur iustitia sempiterna*, quod est officium Messia. Et infra; *Post hebdomades sexaginta duas, occidetur Christus; & non erit eius populus, qui enim negaturus est.* Apertè autem indicatur tempus aduentus eius per 72. hebdomadas. Pro quo notandum; hebdomadam in Scripturis tantum dupliciter accipi: primò; pro spatio septem dierum, ut Leuitic. 23. ubi dicitur; septem hebdomadas à Pascha esse enumerandas, quæ efficiunt dies quadraginta nouem, & quinquagesimum esse Pentecostè. Secundò; pro spatio septem annorum; ut Leuit. 25. v. 8. *Numerabis septem hebdomadas annorum; & proximè sequens, qui erit quinquagesimus annus, erit sabbatus, qui erit annus remissionis.*

Sceptrum
de Iuda ab-
latum, tem-
pore Mes-
sia.

16
Septuagin-
ta hebdo-
mades Da-
nielii.

remissionis. Certum est autem hebdomadas Danielis non esse hebdomadas dicuntur, quia sic eius propheta intra sesquiannum completa fuisse: ergo accipitur pro hebdomadibus seu septenarijs annorum. Figmentum autem est aliter hebdomadas uelle accipere, cum nullum fundamentum habeat in Scripturis. Septuaginta hebdomades efficiunt quadringetos nonaginta annos, quos constat esse completos circa tempora Christi.

Petes, Quando incipiunt haec hebdomadae, & quomodo sunt computandae?

Respondeo, Illas incipere ab exitu sermonis, ut iterum adificetur Ierusalem, ut expressè dicit Angelus cap. 9. vers. 25. Danielis, id est, ab eo tempore quo data est potestas rursus instaurandi Ierusalem; quam potestatem nusquam legimus datam nisi lib. 2. Esdrae cap. 2. ubi habemus anno vigesimo Artaxerxis datam esse facultatem Nehemiae reedificandi Ierusalem, quam etiam tunc adificatam esse & quidè in angustia temporis, ut dicitur apud Danielè, id est, breui tempore, & oppugnantibus vicinis, patet lib. 2. Esdrae c. 4. & 6.

Itaque computandae sunt à vigesimo anno Artaxerxis Longimani, qui fuit septimus Rex Persarum. Modus autem certissimus eas computandi, est per Olympiades, quae certissimae sunt apud omnes Scriptores, & plurimum conducunt ad quaestiones sacras, teste Aug. lib. 2. de doctrina Christiana c. 28. Est autem Olympias tempus quatuor annorum; post quod Iudi olympici olim celeberrimi in Graecia instaurabantur. Caput autem Artaxerxes regnare olympiades septuagesimam nonam, anno primo illius olympiadis, ut docet Eusebius in Chronico, & alij. Vnde vigesimus annus regni eius, erat quartus annus olympiadis octogesima tertiae. Quod etiam expressè testatur Iulius Africanus exactus chronographus apud Hieronymum. in cap. 9. Danielis. Ab hoc ergo anno olympiadis 83. inchoandae sunt hebdomadae Danielis. Porro septuaginta hebdomades conficiunt annos 490. qui anni sunt lunares, nempe 354. dierum, minores nostris annis solaribus, vnde decem diebus, & sex horis; ut ex multis auctoribus ostendit Pererius lib. 10. in Daniel. nempe ex Iulio Africano, Theodoro, Beda, Ruperto, & alijs. Ideo enim scripturam dicere septuaginta hebdomades abbreviata sunt, id est, breues constituta, & ad annos lunares contracta: Vnde 490. anni lunares, efficiunt solares annos 475. & medium, cum 23. diebus. Atqui 475. anni solares efficiunt 119. olympiades vno minus anno: ergo 70. hebdomades Danielis efficiunt 119. olympiades vno anno minus. Nunc adde 119. olympiades ad 83. olympiades praecedentes, habebis 202. Olympiades. Ex quo perspicue sequitur hebdomades septuaginta Danielis fuisse completas olympiades 202. completas: atqui Christus passus est olympiadis 202. anno quarto, ut patet ex Chronico

Eusebij, qui etiam id probat ex Phlegonte ethnico auctore qui scribit illo anno quarto olympiadis 202. contigisse memorabilem illam Eclypsim solaris, & terrae motum qui multas vrbes in Bithynia subuertit. Haec autem erat vltima hebdomada, in qua omnia compleri debebant, quae apud Daniele de Messia dicuntur. Quare cum haec omnia videamus tunc in Christo impleta, & postea secutam esse perpetua vrbis & templi desolationem, & totius Reipublicae Iudaicae eersionem,

quae ibi secutura praedicantur, euident est ipsum esse Messiam.

Tertio probari potest, ex c. 2. Isaiae, & Micheae 4. in principio: Et erit in nouissimis diebus preparatus mons domus domini in vertice montium.

Quarto, ex cap. 2. Habacuc v. 3. Quia adhuc visus procul, & apparebit in finem, & non mentietur: si moram fecerit, expecta illum, quia veniens veniet, & non tardabit.

Quinto ex cap. 2. Aggaei v. 7. & 8. Adhuc vnum modicum est, & ego commouebo caelum, & terram, & mare, & aridam; & mouebo omnes gentes, & veniet desideratus cunctis gentibus, & implebo domum istam gloria, dicit Dominus exercituum.

Sexto, ex Malachiae 3. in principio; Ecce ego mitto Angelum meum & preparabit viam ante faciem meam, & statim veniet ad templum suum dominator quem vos queritis, & Angelus testamenti, quem vos vultis. Quae loca diligentissime expendit Franciscus Ribera. Ex his & similibus prophetijs factum est, ut Iudei tempore Christi Messiam expectarent, quia sciebant tempus iam appetere, quod diuinis oraculis indicabatur. Imò totus penè orbis plenus erat fama venturi maximi Regis, qui omnia imperio suo subiugaret, & quem omnes Reges agnoscere deberent, si salui esse vellent. Patet hoc ex Cicerone tum alibi, tum libro 2. de Diuinatione. Et ex Suetonio in Tito & Vespasiano.

Vltimo efficacissime probari potest ex illustrissimis notis Messiae, praedictis vel adumbratis in veteri Testamento, & impletis in nouo. Quid enim apud Euangelistas legimus de Christo, multis saeculis antea praedictum ostendere possumus à Prophetis; & pleraque ita clara, ut non prophetia, sed historica narratio videatur, ut futurum Deum & hominem, & cum hominibus versaturum. Baruch. 3. & Isaiae 35. Generatum iri ex Virgine incorrupta. Isaiae 7. Nasciturum in Bethleem. Micheae 5. Tempus natiuitatis. Genes. 49. & Daniel. 9. Habiturum Praecursores, Isaiae 40. Malachiae 3. Quid & quibus predicaturus; Isaiae 61. Quae miracula editurus; Isaiae 35. Ingressurum Ierusalem paupere habitu Asinae infidentem, summae populi gratulatione, Zachariae 1. Quae verò ad Passionem & mortem; omnesque circumstantias pertinent, accuratè praedicta à Dauide & Isaia alijsque: Descensus ad inferos, & Patrum liberatio Eccl. 24. & Zachar. 9. Resurrectio Psal. 3. & 15. & alibi. Ascensio Psal. 67. & Micheae 2. Denique missio Spiritus sancti, missio Discipulorum in totum mundum, Gentium vocatio & conuersio; Iudaeorum reiectio & dispersio: de quibus vide Pererium lib. 10. in Dan. quaest. 14. & 23. Quae si omnia simul considerentur, plusquam moraliter euident faciunt, non solum Messiam venisse, sed etiam Christum esse Messiam, & nullum alium expectandum.

Vnde quidam Iudaei euidentiam Scripturarum conuicti, admittunt Messiam venisse; sed humilem & pauperem; expectant tamen alium illustrem: distinguunt enim duos Messias, vnum filium Ephraim seu Ioseph, cui competant ea, quae de Christi humilitate & cruce Scripturae commemorant: alterum filium Dauid, cui ea quae de Christi maiestate & gloria sunt praedicta. Vide Genebrard. in Psal. 79.

Quod ad secundum attinet, breuiter ostendimus Messiam esse verum Deum.

A a iiii Proba-

Incipit
à reedifi-
catione
Hierusalem.

Computat
à per
Olympiades.

Phlegon.

17
Ex varijs
locis S
Scripturae.

18
Ex notis
Messiae.

19
Duplex
Iudaorum
Messias.

20
Messias
est verus
Deus.

Ex Isaia. Probatur Primò, Ex cap. 35. v. 4. & 5. *Isaia:* Deus ipse ueniet & saluabit nos; tunc aperientur oculi caecorum, & aures surdorum patebunt. Quo loco esse sermonem de Messia, patet; quia nemo Prophetarum illa miracula, quae ibi recensentur perfecit, praeter verum Messiam: neque Iudaei ab alio illa expectant. Vnde Dominus ut seipsum ostenderet esse Messiam, interroganti Ioanni per discipulos suos; Tu quis es? Respondit: Ire & renuntiate Ioanni: Caeci vident, claudi ambulant, surdi audiunt &c. insinuans hunc locum Isaie, tamquam certissimam Messiae notam. Vide plura apud Athanasium libro de Incarnatione Verbi, ultra medium. Cyprian. lib. 2. testimoniorum contra Iudaeos cap. 7. Euseb. lib. 6. de Demonstrat. cap. 21: & alios.

Probatur Secundo, Isaie cap. 9. v. 6. *Parvulus natus est nobis, & filius datus est nobis. Et factus est principatus eius super humerum eius, id est, erit Rex; & vocabitur nomen eius Admirabilis, Consiliarius, Deus, Fortis.* Qui locus etiam efficax est. Nam et si in Hebreo, pro *Deus* sit, *El*, quod etiam interdum idem significat quod *Fortis*, tamen hic non potest ita accipi, quia sequitur *Gibbor*, quod est *Fortis*; vnde hic significat verè Deum: sicut Isaie c. 10. v. 21. quando dicit reliquias Israël conuertendas ad Deum *Fortem*, ibi etiam est *El Gibbor*.

Probatur Tertio, Ex Isaie cap. 52. vers. 6. *Propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa, quia ego ipse qui loquebar: ecce adsum;* id est, adero praesens, more Prophetico. Vbi certum est loqui verum Deum, nam vocat Israël, populū suum. Hunc autem Deum esse Messiam; patet, quia toto illo capite narratur fructus aduentus eius. Neque potest exponi ipsum adfuturum metaphoricè, scilicet per efficaciam siue energiam; quia dicit seipsum adfuturum, qui ante loquebatur per Prophetas; & per se redempturum populū suum.

Probatur Quarto, Ex Michæa cap. 5. vers. 2. *Tu Bethlehem Ephrata, paruulus es in millibus Iudae, ex te mihi egredietur qui sit Dominator in Israël: & egressus eius a diebus aeternitatis.* Vide plura apud Euseb. lib. 5. de Demonstr. Euangelicā. Et Basil. lib. 4. contra Eunom. Chrysost. hom. Quod Christus sit Deus, Augustinum lib. 18. de Ciuitate à cap. 29. vsque ad 35. & Lyranum contra Iudaeos in fine Glossæ ordinariæ.

Obiectiones Iudaeorum facile dissoluuntur, si quatuor errores ipsorum in exponendis Scripturis, considerentur. Primus est, quod existiment imperium Messiae, de quo Isaie 2. & Michæa 4. & alibi, temporale futurum. Secundus, quod omnes promissiones, quas Messiae aduentu nos consecuturos esse Scriptura commemorat, ut Deuteron. 30. Ezechiel. 38. Ioël. 3. & alibi; existiment esse terrenas. De quo vide Origenem lib. 4. *περιερχέν.* cap. 2. Tertius, quod multa metaphoricè dicta, volunt proprie accipi; vt, *Habitabit lupus cum agno*, Isaie c. 11. v. 6. Quartus, quod non distinguant duplicem Messiae aduentū, alterum gloriosum, de quo Malachi vltimo, & Ezechiel. 38. Vide Irenæum lib. 4. c. 56. Quibus erroribus ita sunt impliciti, vt nullam propè Scripturæ partem rectè intelligant. quò fit, vt ab eorum expositionibus diligentissimè sit cauendum.

ARTICVLVS I I.

Vtrum necessarium fuerit ad reparationem generis humani Verbum Incarnari?

Respondet D. Thomas non fuisse ita necessarium, vt sine eo non posset genus humanum reparari; fuisse tamen necessarium, vt melius & conuenientius repararetur.

DVBIVM I.

Vtrum Incarnatio Verbi absolute fuerit necessaria ad humani generis redemptionem?

Respondeo, non fuisse absolute necessariam. Est certa. Ita Doctores in 3. d. 20. & expressè D. Augustinus de agone Christiano c. 11. & lib. 13. de Trinit. c. 10.

Probatur Primò, Quia potuit alijs multis modis hominem reparare, cum eius sapientia & potentia, non sint contracta ad vnum modum. Nam primò, potuit gratis remittere omnem culpam & pœnam: cum enim sit supremus Iudex, potest in exequenda iustitiâ, & vindicandis peccatis dispensare; & cum sit absolutus omnium Dominus, nemini faciet iniuriam: neque idcirco lædet iustitiâ; quia non obligatur vt iustitiâ exerceat. Confirmatur. Sicut enim vnusquisque potest donare quod suum est; ita etiam condonare & remittere quod sibi debitum, absque iustitiâ noxâ; Vt rectè Durand. dist. 20. q. 2.

Secundò; Potuit constituere vnum caput humani generis, quod non sit Deus; sed purus homo, vel Angelus; & acceptare eius qualemcumque satisfactionem. Sicut enim positua Dei ordinatione, omnium voluntates in Adam constitutæ fuerunt ad demerendum (non tamen eo fine) ita etiam constitui poterant ad satisfaciendum, vt eius pœnitentia toti humano generi imputaretur, & ad omnium reconciliationem acceptaretur.

Tertio; Posset, non constituto aliquo capite, à singulis hominibus exigere eam satisfactionem, quam ipsi possent præstare per gratiam preuenientem, ipsis ex misericordia concessam; vt iam de facto à peccatoribus.

Sed contra, Obijcitur Primò, ex commentario Ambrosij in c. 9. ad Hebræos in illud vers. 15. *Et ideo noui testamenti mediator est.* Vbi dicitur, tantum fuisse nostrum peccatum, vt saluari non possemus, nisi Vnigenitus Dei Filius moreretur. Similia habet D. Leo, Epist. 8. & Anselm. lib. 1. Cur Deus homo cap. 24. & 25. & l. 2. c. 15. 16. & 18.

Respondeo; Isti Patres dicunt fuisse necessarium non absolute, sed suppositâ diuinâ ordinatione & scripturarum promissione; vel certè vt modo conuenientissimo fieret nostra redemptio.

Obijcitur Secundo, Incarnatio Dei, erat modus conuenientissimus ad reparationem generis humani, vt dictum est supra: atqui Deus, cum vult aliquid facere, necessariò vult id, quod est conuenientissimum: ergo si volebat nos reparare,

21
4. errores Iudaeorum circa Messiam.

22

23

Modi quibus Deus potuisset lapsum hominem reparare.

24

25